

STOMATOLOGIYADA DAVLAT TOMONIDAN QUYILGAN TALABLAR STANDARTLARI

Muhammadiyeva Kamola Furqat qizi

EMU universiteti 1 kurs stomatologiya fakulteti talabasi

komosh2023@gmail.com

Annotatsiya

Mazkur maqolada stomatologiya sohasida davlat tomonidan oʻrnatilgan meʼyoriy-huquqiy talablar, xizmat koʻrsatish standartlari va ularning aholi salomatligini muhofaza qilishdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda stomatologiya muassasalariga qoʻyiladigan sanitariya-gigiyena normalari, litsenziyalash tartiblari, tibbiy hujjatlarni yuritish qoidalari va xalqaro sifat menejmenti tizimlarining milliy qonunchilikdagi oʻrni yoritilgan. Shuningdek, maqolada davlat nazoratining asosiy mexanizmlari va shifokorlarning kasbiy javobgarligi masalalari ilmiy va huquqiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit soʻzlar: Davlat standartlari, stomatologik yordam, litsenziyalash, sanitariya qoidalari, tibbiy audit, sifat nazorati, huquqiy meʼyorlar, bemor xavfsizligi.

Kirish

Stomatologiya sohasida davlat tomonidan belgilangan talablar va standartlar aholiga koʻrsatilayotgan tibbiy yordamning xavfsizligi, samaradorligi va yuqori sifatini taʼminlashning asosiy kafolati hisoblanadi. Tibbiyotning ushbu tarmogʻi yuqori darajadagi texnologik va mikrobiologik xavf bilan bogʻliq boʻlganligi sababli, davlat ushbu yoʻnalishdagi faoliyatni qatʼiy tartibga soladi. Davlat standartlari nafaqat davolash jarayonlarini, balki stomatologiya muassasalarining moddiy-texnik bazasini, kadrlar malakasini va sanitariya-epidemiologik holatini ham qamrab oladi. Ushbu talablarga rioya qilish shifokor va bemor oʻrtasidagi huquqiy munosabatlarni barqarorlashtirish hamda tibbiy xatolarning oldini olishda muhim strategik ahamiyatga ega.

Bugungi kunda stomatologiya sohasidagi islohotlar xalqaro andozalarga moslashib borayotgan boʻlsa-da, milliy qonunchilik doirasidagi qatʼiy talablar muassasalarning faoliyat yuritishi uchun bosh mezon boʻlib qolmoqda. Davlat tomonidan qoʻyilgan talablar majmuasi tibbiy xizmat bozorida sogʻlom raqobatni shakllantiradi va sifatsiz xizmat koʻrsatuvchi subʼektlardan aholini himoya qiladi. Mazkur maqolada stomatologiya muassasalari va mutaxassislariga nisbatan davlat tomonidan oʻrnatilgan fundamental talablar hamda ularning amaliy ijrosi tahliliy koʻrib chiqiladi.

Asosiy qism

Stomatologiya muassasalariga davlat tomonidan qo'yiladigan talablar eng avvalo litsenziyalash jarayonidan boshlanadi va bu jarayon muassasaning tibbiy faoliyat bilan shug'ullanish huquqini huquqiy jihatdan tasdiqlaydi. Davlat standartlariga ko'ra, har bir stomatologiya xonasi ma'lum bir maydon hajmi, yoritish darajasi va shamollatish tizimiga ega bo'lishi shart. Xususan, bitta stomatologik qurilma uchun belgilangan minimal kvadrat metr maydoni, devor va pol qoplamalarining dezinfeksiyalovchi moddalarga chidamliligi hamda muhandislik kommunikatsiyalarining xavfsizligi qat'iy tekshiriladi. Sanitariya qoidalari va normalari stomatologiyada infeksiyon xavfsizlikni ta'minlashning asosi bo'lib, asboblarni sterillash, bir marta ishlatiladigan buyumlardan foydalanish va tibbiy chiqindilarni utilizatsiya qilish bo'yicha har bir qadam davlat nazorati ostida bo'ladi. Sterilizatsiya bo'limlarining jihozlanishi va avtoklavlash jarayonining sifati maxsus indikatorlar yordamida qayd etib borilishi majburiydir.

Bundan tashqari, kadrlar salohiyatiga qo'yiladigan davlat talablari ham alohida o'ringa ega. Shifokor-stomatologlar va o'rta tibbiyot xodimlari belgilangan muddatlarda malaka oshirish kurslaridan o'tishlari va o'z bilimlarini sertifikatlash orqali tasdiqlashlari shart. Davlat tomonidan tasdiqlangan klinik protokollar va davolash standartlari har bir shifokor uchun qo'llanma hisoblanadi; bu hujjatlar tashxis qo'yishdan tortib, dori vositalarini buyurishgacha bo'lgan barcha bosqichlarni qat'iy tartibga soladi. Tibbiy hujjatlarni yuritish, xususan, bemorning tibbiy kartasini to'ldirish va davolashga rozilik olish kabi yuridik hujjatlar davlat auditi jarayonida asosiy ob'ekt bo'lib xizmat qiladi. Raqamli tibbiyotga o'tilayotgan davrda ushbu hujjatlarning yagona elektron bazaga kiritilishi davlat nazorat mexanizmlarining shaffofligini yanada oshirmoqda. Shuningdek, stomatologiyada ishlatiladigan asbob-uskunalar va dori vositalari albatta davlat ro'yxatidan o'tgan bo'lishi va tegishli muvofiqlik sertifikatlariga ega bo'lishi shart, bu esa bemorlarga qo'llaniladigan materiallarning xavfsizligini kafolatlaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, stomatologiya sohasida davlat tomonidan belgilangan talablar va standartlar shunchaki nazorat vositasi emas, balki yuqori sifatli tibbiy xizmatni shakllantiruvchi tizimdir. Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, davlat talablarining qat'iyligi stomatologiya muassasalarini doimiy rivojlanishga va moddiy-texnik bazasini yangilab borishga undaydi. Standartlashtirilgan yondashuv nafaqat davolash samarasini oshiradi, balki shifokorlarning huquqiy xavfsizligini ham ta'minlab, tibbiy faoliyatdagi sub'ektiv xatolarni minimallashtiradi.

Kelajakda davlat standartlarini yanada takomillashtirishda xalqaro sifat menejmenti tizimlarini milliy sharoitlarga moslashtirish va raqamli monitoring tizimlarini kengaytirish muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, bemorlarning huquqlarini himoya qilish va tibbiy xizmat shaffofligini ta'minlash davlat siyosatining

ustuvor yoʻnalishi boʻlib qolaveradi. Yakuniy xulosa sifatida shuni taʼkidlash lozimki, davlat tomonidan oʻrnatilgan meʼyorlarga qatʼiy rioya qilish har bir stomatologik klinikaning muvaffaqiyati va aholi ishonchini qozonishining bosh omilidir.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati

1. Oʻzbekiston Respublikasining "Fuqarolar sogʻligʻini saqlash toʻgʻrisida"gi Qonuni.
2. Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Tibbiy faoliyatni litsenziyalash tartibi toʻgʻrisida"gi qarori.
3. **"Stomatologiya muassasalariga qoʻyiladigan sanitariya-gigiyena talablari."** SanQvaN 0329-16.
4. Zokirov T.U. **"Tibbiyotda sifat nazorati va huquqiy asoslar."** – Toshkent: 2021.
5. **"Klinik protokollar va stomatologik yordam standartlari to'plami."** – SSV nashri, 2023.
6. Milliy qonunchilik maʼlumotlari portali – www.lex.uz